

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון שעז ♦ שנה ח ♦ אבות ה

שב"ק חוקת ♦ ט תמוז ה'תשפא

דברי אלוקים חיים מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר, זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר, דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול.

ידועה הקושיה למה נאמר כאן "זאת חוקת התורה" ולא נאמר "זאת חוקה הפרה" וכמו שנאמר אצל קרבן פסח, זאת חוקת הפסח" (שמות יד, מג) כלומר שצריך לדעת למה כינה המצוה הזו של פרה אדומה בשם כללות התורה, ואמר זאת חוקת התורה. וברש"י הק' כתב לתרוך לשון חוקה, דלפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצוה זאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתב בה חוקה, לומר שגזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה ע"כ.

והנה בזה תירץ רש"י הלשון של חוקה שכתב כאן התורה אבל לא מתרץ למה כתב חוקת התורה ולא כתב חוקת הפרה, והנה האור החיים הק' כתב לתרוך דהבדל שבו הורמו עם בני ישראל משאר הגוים הוא הוא אך ורק באמצעות קבלת התורה שזולת זה הנה ככל הגוים בית ישראל, וחז"ל אמרו שרק ישראל מטמאים באוהל ואין אומות העולם מטמאין באוהל זה שאמר זאת חוקת התורה, פירוש שחוקה זו של הטומאה ותנאי טהרתה תסובב הכל מהתורה, כי ע"י שישראל קיבלו התורה נעשו הם חטיבה של קדושה עליונה בחייהם וגם במותם שמי שנוגע במת או יאהיל עליו תדבק בהם הטומאה ולא תחפוץ להיפרד אם לא ע"י המצוה האמורה ע"י הפרה האדומה וגם במותם להיותם מלא קדושה ולכן בצאת נפשם חפצים הקליפות וכוחות הטומאה להידבק בקדושה, מה שאין כן האומות שהם משוללים מהקדושה, ולכן רק ישראל מטמאין באוהל ולא עכו"ם ע"כ. כלומר שהכוונה לומר שע"י טומאת האוהל נראה מעלתן של ישראל בגופן ונפשם הם בחייהם והן במותם, ולכן כתב חוקת התורה, לומר שע"י התורה בא זה שנפשם וגופן של ישראל נעשו אחרת מגוף האומות, זה הכל בא מהתורה ולכן כתב זאת חוקת התורה, שרק בדינים האלו ניכר הדבר שזה בא אך ורק ע"י התורה, אבל במצוות אחרות לא ניכר כל כך מעלתם של עם ישראל שבא ע"י התורה (כן נראה לפרש דברי קדשו של האוה"ח הק').

ונראה לפרש בעז"ה באופן אחר ומקודם נקדים להביא חקירה אחת הנזכר בספה"ק בדבר שיש בה מחשבה ומעשה ואחד מנוגד לחבירו, מה הוא העיקר המעשה או המחשבה, ומוכן שהכי טוב הוא שיהיה המחשבה והמעשה שווה באותו דבר ולא יהיה ניגוד ביניהם, והנה מצינו בחטא הע-ג-ל הידוע, במדרש שכתוב שטען משה רבינו לפני הקב"ה שרק לו ציוה השם אנכי ה' אלוך וכו' ולא יהיה לך וכו' וכל עשרת הדיברות בלשון יחד הם נאמרים ולכן ישראל לא אשמים בעשית הע-ג-ל שרק משה בעצמו נצטוו עליו, והשם יתברך קיבל זאת ואמר צדקת וכיפר על חטא הע-ג-ל, ולכאורה נראה לפי זה שעיקר הוא המעשה, שדיבור הקב"ה שהיה בלשון יחיד הוא כמעשה, (וכמ"ש שהכתוב אומר נתתי את הארץ והוא כבר נחשב כמעשה) אף שמחשבה היתה על כלל ישראל ותכלית יציאת מצרים היה על זה לקבל את התורה וכמ"ש בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלוקים וגו' כלומר כל ישראל ולא רק למשה בלבד.

המשך בעמ' ב

דברות קודש מרוך רבינו עט"ר שליט"א

זאת חוקת התורה": לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל, לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה. לפיכך כתב בה חוקה. גזירה היא מלפני, ואין לך רשות להרהר אחריה (רש"י). פירש הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זיע"א: כשאדם רוצה לעשות מצוה, בא אליו היצר ומנסה למנוע ממנו לקיימה, ואומר לו "מה המצוה הזאת" – למה לך לעשותה? וכשאדם מתגבר ומקיים את המצוה, מנסה היצר להביאו לידי גאווה – "ומה טעם יש בה" איזה דבר גדול עשית. לכן אמרה התורה "גזירה היא מלפני" – לפני המצוה אמור כי עושה אתה את המצוה כי גזירה היא, "ואין לך רשות להרהר אחריה" – ולהתגאות בעשייתה.

מעשה היה בבית מדרשו של הרה"ק בעל אהבת ישראל מויזניץ זיע"א, כשבאמצע התפילה נשמע אחד המתפללים אומר נישט יעצט (לא עכשיו) וממשיך בתפילתו, אחר התפילה ניגש אליו נכד האדמו"ר, ה"ה האדמו"ר בעל הישועות משה זיע"א, ושאלו מה פשר זעקתו בתפילה 'נישט יעצט' ענה לו שהיצר הרע בא אליו ואמר לו איך אתה יכול להתפלל לפני השי"ת, כשאתה לא התנהגת כראוי וכראוי ולא תיקנת את הדרוש, לכן דחית את מחשבות היצר נישט יעצט (לא עכשיו) תבוא אלי בעת הסעודה איך אני מעזי להתענג ממעדני עולם הזה, כשעדיין לא שבת בתשובה על מעשי ולא תיקנתי את דרכי.

כן כל אדם לעצמו צריך לדעת להעריך את עצמו ואת אחרים בהערכה הנכונה, לא בחסר ולא ביתר, כמו שאמרו חז"ל (אבות ו,ו) שאחת התכונות שבהן נקנית התורה היא: המכיר את מקומו. כך ניתן לפרש גם את הבקשה בברכת השכיבונו: "והסר שטן מלפנינו ומאחרינו": שלא יגרום לנו היצר הרע לחשוב שאנחנו "מלפנינו", כלומר הערכת יתר, ולא מאחרינו, כלומר הערכת חסר, אלא בצל כנפיך תסתירנו.

כן אמר הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א פעמיים בשנה עומד השטן ומשטין על כלל ישראל שהן אוכלים ושותים - בפורים ובערב יום הכיפורים. הקב"ה משיב לו לשטן: מה שאוכלים בפורים, זה מפני שהתענו בתחילה בתענית אסתר, ומה שאוכלים בערב יוה"כ הוא משום שעתידים הם להתענות למחר! זה מה שאנו מבקשים בתפילה: "והסר שטן מלפנינו" - ביום הפורים מחמת מה שהתענינו "לפני" "ומאחרינו" - בערב יוה"כ הקדוש בזכות מה שאנו מתענים "אחרי..."

יה"ר שנזכה לעבוד את השי"ת מתוך הרחבת הדעת ושלוות הנפש ולביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן

קול חוצב להבות אש: בדבר ממשלת הזדון והשמד - בעמוד ג'

מרכז רוחני "אמונת חיים" קראלי

פרנס השבוע

הרה"ח אברהם ווין שליט"א

לרגל נישואי הבת בשעטומ"צ

יה"ר שירווח רוב נחת ותענוג דקדושה מכל יוצ"ח

אבל טען משה רבינו שהעיקר הוא המעשה והדיבור גם כן נקרא מעשה וכמו שכתוב "בדבר ה' שמים נעשו" ולכן אזלינן בטר המחשבה ולכן לא חטאו ישראל בעשיית העגל מכיון שלא נצטוו הם על זה וה' קיבל זאת הטענה של משה רבינו אוהבן של ישראל. והכל טוב ויפה אבל יש בזה חסרון שנמצא שהתורה ניתנה רק למשה רבינו ע"ה, ולא לכלל ישראל, אבל כאן שה' ציוה להביא פרה אדומה שהוא כפרה על חטא העגל-ג נמצא שהיה כן חטא והעיקר הוא המחשבה שה' יתברך רצה במחשבה לתת את התורה לכל ישראל, ואם כן שפיר שכתב כאן זאת חוקת התורה שרק ע"י הפרה האדומה שהוא מכפר על חטא העגל, נודע שהעיקר הוא המחשבה והיה חטא, אבל התורה ניתנה לכל ישראל ולכן אמרה כאן התורה זאת חוקת התורה להביא הבשורה לכל ישראל שלהם ניתנה כל התורה כולה.

אבל לפי זה צריכין להבין איך קיבל ה' את טענת משה רבינו שאמר שהעיקר הוא המעשה (כלומר הדיבור כמעשה) ואם כן למה צריכין פרה אדומה לכפר עליהם, אבל האמת הוא שצריכין שיהיה גם המחשבה וגם המעשה והדיבור שוים, ולכן באה הפרה לכפר על חטא של העגל שהיה לפי המחשבה של הבורא כל העולמים שעל כל ישראל מוטל כל התורה כולה, אף שאמרו בלשון יחיד למשה בלבד, וא"כ עשיית העגל היה חטא.

אבל באמת נחזה אנו בחטא של העגל שעשו הערב רב, אבל ישראל הקדושים שנכשלו אחריהם רק במעשה של העגל אבל לא במחשבה, כי מחשבתם של ישראל לא היה כמחשבתם של הערב רב, שהם היו גם במחשבה וגם במעשה בחטא של עבודה זרה בעשיית העגל משא"כ ישראל חטאו רק במעשה אבל במחשבה הם לא חטאו, כי הם רצו רק מנהיג במקום משה, שחשבו שמהם מת, ולכן לא היו במחשבתם בעשיית העגל לשם עבודה זרה ואם אזלינן בטר מחשבה אין כאן חטא כי לא היה מחשבה רע, אבל אם הולכים בטר המעשה היה רע, אבל במתן תורה היה להיפך דלפי המחשבה של הקב"ה כביכול שהיה ליתן התורה לכל ישראל, אם כן יש כאן חטא של עשיית העגל אבל אם אנו הולכין אחרי המעשה דהיינו הדיבור של הקב"ה, אין כאן חטא משום שאמר זאת בלשון יחיד שנראה שהכוונה למשה בלבד ולא לכל ישראל.

ולכן אתי שפיר טענת משה להשם יתברך ואמר אם הולכין אחרי המחשבה שהוא העיקר אם כן אין כאן שום חטא של העגל מכיון שמחשבתם היתה טובה, ואם נלך אחרי המעשה ואז מעשה העגל היה עבירה, אבל אמר משה להשי"ת דאין כאן לפי זה שום מעשה של עבירה מכיון שהם לא נצטוו, ורק למשה נאסר עליו זה שה' אמר לו בלשון יחיד.

והקב"ה קיבל זאת ונמצאים ישראל קדושים שהם פטורים מכל חטא, אבל מ"מ ציוה ה' להביא הפרה אדומה שהוא מכפר על חטא העגל וכמו שכתב רש"י בשם ר"מ הדרשן ולכן זה נתכפר על זה שאם נלך בטר המעשה של העגל נתכפר המעשה הפרה, ואז אפשר לילך אחרי המחשבה גם כן וגם אין כאן מעשה רע ולכן נקראת התורה של עם ישראל כולה, מכיון שהמחשבה היתה לכל ישראל ודו"ק.

והנה נחזור כעת להבין דברי קודשו של רש"י הנ"ל, לפי שהשטן ואומות העולם מוניין את ישראל, לומר מה המצוה הזאת, ומה טעם יש בה, ולפיכך כתב בה חוקה, גזירה הוא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה, ויש להבין למה דווקא במצוה הזאת של חוקה, השטן ואומות מוניין את ישראל והלא יש עוד הרבה מצוות שהם בבחינת חוק ולמה רק על זה הם מוניין, וגם מה זה לשון "מוניין" וגם למה רק כאן כתב שחוק גזירה מלפני ואין רשות להרהר אחריה, הלא זה הדבר הוא בכל חוקי התורה.

ונראה לומר בעז"ה הדנה הלשון "מוניין" לא מצינו בדברי חז"ל וכיוצא בו, ובדפוסים הישנים של רש"י היה כתוב "משיבין את ישראל" או "מגנין את ישראל" ולשון "מוניין" מביאין שהוא מלשון אל תונו" דהיינו הונאת דברים, דהיינו שהשטן ואומות העולם, עוברים על איסור הונאת דברים, בזה שמזכירין את החטא של העגל שעשו, ולכן נראה שהכוונה בזה שהם רוצים להזכיר את החטא של העגל שזה קטרוג לישראל וכמו שעשה בלעם הרשע וכמ"ש בפרשת בלק (כד, א) וישת אל המדבר פניו, ופירש רש"י כתרוממו שתרגם, "ושוי לקבל עגלא דעבודו ישראל במדברא אפיהו", שהיא הפירוש שבלעם הסתכל וכיון פניו נגד המדבר ששם עשו ישראל את העגל להזכיר את מעשה העגל ובכך חשב שיוכל לקלל אותם, שזה מה שכתוב

בפרשת כי תשא (לב, לד) וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם, וכתב רש"י שהשם יתברך אמר למשה, עתה שמעתי אליך מלכותם יחד אבל תמיד כשאפקוד עליהם עונותיהם, ופקדתי עליהם מעט מן העון הזה עם שאר העונות ואין פורענות בא על ישראל שאין בה קצת מפרעון עון העגל, זה שרצה בלעם לקנטר על ישראל שיוכל לקללם, זה כוונה כאן ברש"י שהשם בלעם ואומות העולם מוניין, כלומר שהם מצערים את ישראל ושואלים אותן מה הוא מצות פרה אדומה ומה טעם יש בה, והם רוצים לקבל את תשובתם של ישראל שזה מכפר על העגל, ולכן יש להם בזה רוח שהם מזכירים בזה את החטא של העגל שעשו ישראל ולכן כתב רש"י שהכתוב כתב "חוקה" שהיא גזירה מלפני כלומר שכל החטא של העגל הוא גזירה מלפני יתברך, וכמו שאמרו חז"ל שלא היו ישראל ראויים לאותו חטא העגל הוא גזירה מלפני יתברך, וכמו שאמרו חז"ל שלא היו ישראל ראויים לאותו חטא אלא הוא בא להורות תשובה לרבים שידעו שאפשר לחזור בתשובה, ולכן זה תשובת השי"ת לומר לעכו"ם ולכן אין שום שייכות מצות הפרה האדומה לחטא העגל, ולכן אין לך רשות להרהר אחריה דהיינו לומר שהפרה הוא בא אחרי החטא של העגל לכפר עליה אלא שזה גזירה מלפני גם המצוה של הפרה ואף אם לא היו חוטאים בעגל היה מן הצורך לזה המצוה שהוא חוקה מאת ה', ולכן אין להם לעכו"ם שום תועלת בזה לידע הטעם של הפרה בכדי לקנטר על ישראל, כי הכל הוא חוקה מאת השם יתברך, ובאמת לא היה חטא כלל בזה לישראל, ולא צריך המצוה פרה שיכפר עליהם.

ובדרך רמז יש לפרש מה שכתב רש"י הק' גזירה היא מלפני, ואין לך רשות להרהר אחריה שכתבו הספרים הק' שיש ב' אופנים שהיצר הרע נדמה לאדם להכשילו ח"ו בעבירות אחד הוא הגאווה ואחד הוא הענוה, כלומר שיש גאווה של טומאה ויש גאווה של קדושה וגם יש ענוה של קדושה וענוה של שקר, והוא באופן כזה שאם בר ישראל רצונו לעשות מצוה עושה אותו היצר הרע עניו כהלל ואומר לו האיך אתה רוצה לעשות מצוה לה' יתברך ואתה מלא חטאים ומזכיר לו החטאים שעשה, לכן כל המצות שלך אינם שוים והכל הולך לקליפות והחיצונים, אבל זה מעשה היצר כי אדם יחשוב שה' יתברך הוא רחמן ומוחל וסולח לכל ולכן העיקר להרהר בתשובה על מעשים שעשה, ולקיים מיד המצוות המוטלות עליו, אבל יש עוד יצר הרע שאם גמר בלבו לעשות המצוה להשם יתברך, בא היצר הרע בגאווה של טומאה ואומר לו כמה "צדיק" אתה שעשית כך, וגם בליבו יחשוב שהוא כבר הגדול מכל העולם ויזלזל באחרים.

זה מרומז מה שאומרים בתפילה "והסר שטן מלפנינו ומאחרינו" כלומר השטן של קודם המצוה שהוא הענוה של שקר והשטן שאחרי המצוה שהוא הגאווה של הטומאה, זה מרמז כאן רש"י באומר גזירה הוא מלפני, ואין לך רשות להרהר אחריה, כלומר שאם יבוא היצר לומר קודם המצוה שאין אתה יכול לקיים המצוה בשביל החטאים שיש לך, יאמר לו היהודי הנה הקב"ה גזר עלי לעשות המצוה, להניח תפילין ולעסוק בתורה ולהתפלל לפניו יתברך, זה הוא גזירה בלי שום טעם ואין טענת אונס לומר שאין הוא ראוי לזה, ואם יבוא היצר אחרי המצוה להכניס בו גאווה שעשה המצוה, על זה נאמר שאין לך רשות להרהר אחריה כלומר אחרי המצוה שעשית, שאל ירהר בגאווה של היצר הרע, אלא יחשוב שזה הכל מתנת אלוקים שזיכה אותו לעשות המצוה וללמוד תורה ולעסוק בחסד וכו'.

והנה אנו נמצאים כבר בחודש שמצד אחד הוא מרמז על הצרה של חורבן בית המקדש הראשון והשני, וגם היו חורבנות אחרים שמזכירים הם בהקניות של תשעה באב, אבל מצד השני חודש תמוז מרמז על ימי התשובה וכמו שאומרים שתמוז הוא ר"ת ז'מני ת'שובה מ'משמשים ו'באים ומתקרב השנה החדשה הבעל"ט, ולכן עלינו לקחת את הימים האלו ולהרבות בהם בתורה ובמעשים טובים ויפה שעה אחת מקודם ולא לחכות לזמן האחרון של השנה אלא להיות מן הזריזין מקדימים, והשם הטוב ירחם עלינו ויהפוך לנו את החודשים של החורבן לחודשי שמחה וששון בבנין בית מקדשינו שיבנה במהרה בימינו ע"י משיח צדקינו וכמו שכתב הרמב"ם בהלכות מלכים פרק יא) שהמשיח הוא יבנה את בית המקדש ויקבץ נדחי ישראל ויתמלא הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים, ברחמים גדולים ובחסדים מגולים אמן ואמן.

זאת חקת התורה (יט, ב)

דהנה התורה הוא מרפא לכל. ולכאורה אסור להתרפאות בדברי תורה, אלא שהענין הוא כך שהרשימה הנשאת באדם והקדושה שנרשם בו על ידי לימוד התורה על ידו יכול האדם הזה לרפאות חולים, וזהו זאת חקת מלשון חקיקה הוא רשימה הנשאת באדם מהתורה. אבל באיזה אופן יהיה לימוד התורה שיושרם בו קדושה זאת התורה אדם כי ימות באהל (יט, יד) פירוש שימסור נפשו עליו בגדל אהבה ויראה כן יזכנו ה' הטוב ללמוד תורתו אמן.

נועם אלימלך

זאת חקת התורה (יט, ב) שהיא שקולה כנגד כל התורה, דאיתא (זח"א רב, א) דהא לית לך מלה לתברא יצר הרע אלא אורייתא, ופרשת פרה יש בה כח זה שעל ידי קריאת פרשה זו פועל בלב שיוחקו כל הדברי תורה ולהטור מכל טומאות היצר הרע.

פרי צדיק

זאת חקת התורה (יט, ב) הנה רש"ז ז"ל מביא לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה מצוה הוא זאת, לפיכך כתב בה חוקה, ונראה מזה כי המצוה שהשטן מונה לקרר הנפש שנקראת בשם חוקה, ולמה באמת מונין דוקא על זה המצוה, ונוכל לומר לפי שהיא מטהרת טמאים, והמה החיצונים מרגישים בזה לכך רוצים לקרר הבריות, והקב"ה הסתיר טעם המצוה כדי לקיים הבחירה זה לשון מונין כי אוחד באנשים חשובים אשר נמנים במנין והבן.

אגרות שומרי אמונים

וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו (יט, טו).

"וכל כלי פתוח" שאינו שומר פיו ולשונו, "אשר אין" אין נטריקון נ'פשות א'ביונים י'שיע (תהילים עב, יג) יתבונן שצריך להושיע את הנפש שהיא עניה ודלה מול הגוף שמקבל תדיר את כל צרכיו, וממילא "צמיד פתיל עליו" יזהר לשמור ולנעול את פיו מלדבר רע.

ליקוטי ישועות משה

קח את המט"ה וגו' ודברתם אל הסלע לעיניהם וגו', ויקח משה את המטה מלפני ה' וכו' (כ, ח)

הנה בענין פרשה זו נלאו כל חכמי לבב להבין ולהשכיל למה שינה משה מציווי ה' בהכות את הסלע, וגם אחר כל הטעמים עדין נפלא הדבר הזה מבינת אנוש, אבל מכל דברי התורה הק' כפטיש יפוצץ סלע ונדרשת לע' אנפיו, ואפשר למימר בדרך רמז על פי דברי ספה"ק אמרי נועם חלה"ק: ונראה כי ענין לקיחת המט"ה היה על דרך הכוונה של הקפות לול"ב שאיתא לכוון אדם דיבור מעשה וכו', וזהו קח את המטה בבחינת הלולב שהוא מעשה, והקהל את העדה בחינת אדם ודבריהם אל הסלע בבחינת דיבור) וע"ש עוד באריכות. וע"פ זה אפשר לומר בטעמא שהכ"ה משה את הסלע במטהו, דכמו אחר ההקפות של הלול"ב עם מיניו בהושענא רבה, חובטים ומכים עם ההושענות של הארץ, כדי להמתיק ה' גבורות מוצפ"ך ולהמשיך החסדים כידוע מכוונת הארי ז"ל ואלו החסדים כיון משה רבינו ע"ה לעורר בהכאת הסלע, וזה לך האות כי וי"ך א"ת הסלע במטהו פועמי"ם, גימטריא חבטי"ת הוושענ"א יחד עם מנין ט"ל, שהוא מספר השם שמכוונים בחביטת הוושענא כידוע מספרי האר"י ז"ל.

חוקי חיים

על כן יאמרו המושלים בואו חשבון (כא כז)

ואמרו רז"ל אלו המושלים ביצרם ידוע שמי שהוא ממארי דחושבנא רוצה היצר להתגבר עליו בעצבות ח"ו, שזה גופא ג"כ עבירה גדולה ומגונה, לכן אם היצר רוצה לבלבל את האדם באמצע היום או בשעת עבודת ה' בעצבותו, ישיב לו כמובא בסה"ק ליקוטי אמרים שעכשיו אין את הזמן לתשובה שלזה צריך התבוננות ושעה מיוחדת וישוב הדעת, עכשיו הזמן לעבוד בדרך אחר בשמחה ובחיות עיי"ש ולזה רמזו רז"ל על כן יאמרו המושלים אלו שחיים בחשבון יאמרו למחשבות של הרהורי תשובה בעצבות בואו חשבון תבואו אלי בשעת חשבון כי אז צריך להתעצב על עבירות שעשה אבל לא עכשיו.

טהרת הקודש

שמעו דבר השם האזינו לשיחות ודרשות

מפ"ק מרן רבינו הגה"ק זי"ע ויבלט"א מרן רבינו הגה"צ שליט"א

ב-קול קראלי - 074-7962278

וידבר העם באלוקים ובמשה. (כ"א . ה')

איתא בסנהדרין (דף ק"ב) כל המהרהר אחר רבו כאילו מהרהר אחר השכינה, שנאמר: "וידבר העם באלוקים ובמשה". הצדיק ר' משה מקוברין זי"ע. היה פעם בעיר אחת ברייטין (רוס'יה הלבנה), והתאכסן ב"שטיבל" של חסידי רייטין. עשו לכבודו סעודה גדולה, וכל החסידים וראשי הקהילה נתאספו ובאו לכבודו. הצדיק אמר תורה, וכל המסובין ישבו והקשיבו בדרך-ארץ. ובקצה השולחן עמד חסיד אחד ושוחח בחשאי עם חברו. אמר לו חברו: הסי! אין זה ממידת דרך ארץ לשוחח בשעת ה"שולחן". האיש המשוחח שתק ולא השיב כלום, אבל בלבו חשב הלא הוא איננו הרבי שלי. פתאום, באמצע התורה, אמר הצדיק: המהרהר אחר רבו, כמהרהר אחר השכינה. לא הבינו המסובים למי התכוון הצדיק, ואותו המשוחח חשב בלבו: האומנם התכוון אלי? הרי יש לי רבי אחר. והצדיק אומר בשנית: המהרהר אחר רבו, כלומר: הוא מהרהר שרבו הוא אחר, ולא זה, כמהרהר אחר השכינה. הרגיש האיש שכנראה מתכוון אליו, ובכל זאת חשב בלבו: הרי יתכן שכל הקהל הרב הזה יש משהו אחר, שאליו נתכוון, ולא אלי, שהרי הוא אינו מכיר אותי כלל. והצדיק אומר בשלישית: המהרהר אחר רבו, כלומר: הוא מהרהר שהרבי התכוון לאחר, ולא אליו, כמהרהר אחר השכינה. ואז הבין האיש היטב, שאליו מכוונים הדברים.

מפי ספרים

ועש משה נחש נחושת וישמיהו על הנס והיה אם נשך הנחש את איש והביט אל נחש הנחושת וחי (כא, ט)

שמעתי שבתחילת הנהגתו של הרה"ק ר"ש מסלאנים זי"ע התנצל פעם בשברון לב, באומרו "האם אני ראוי להיות אדמו"ר הרי יודע אני את מה ערכי וכו'", ואחר כך אמר על עצמו, שהוא על דרך נחש הנחושת, שלא היתה בו חשיבות מצד עצמו, שהי עשוי מנחושת גרידא, רק שעל ידו היו מסתכלים כלפי מעלה, ומכוונים את לבם לאביהם שבשמים.

מזקנים אתבונן

קול חוצב להבות אש

ממרן רבינו עט"ר שליט"א

בדבר הקמת ממשלת הזדון ועקירת הדת בארה"ק

הנה בימים אלו הוקמה בארצנו הק', ממשלת זדון שמצהירה קבל עם ועולם, את רצונה לעקור את היידישקייט, ממסורת הצרופה לנו מדור דור. וזאת לאחר שנת דבר ויגון, בו איבדנו אלפים מישראל, שנפטרו במגיפת הקורונה ובאסונות שונים ומשונים, בד בבד חזינו בניסים גלויים בפרט בארצנו הק', ואויבי ישראל קמו לכלותינו בתקיפת ערי ישראל והקב"ה הציל אותנו מידם, וע"ז התפללנו בכוונה וְהָ סָר מִן עַלְנוּ אֹיְבֵינוּ, וְהָ סָר מִן עַלְנוּ אֹיְבֵינוּ, אלא הכאב הגדול הוא שכ"כ קיוונו שעם ישראל על כל חוגיו ועדותיו יבינו את המסר, ויתחזקו באמונה בהש"ת ובין אדם לחבירו. וגם ראשי השלטון הקיים, יטיבו את דרכיהם וייתמו חטאים ולא חוטאים.

אלא שלצערנו "מהרסי"ך ומחריבי"ך ממתן יצאו" קמו עלינו אנשים המגדירים עצמם דתיים חובשי כיפה, ומתגאים בזה שלא שומעים לרבנים ולדעת תורה, שלא די שלא למדו מהעבר, אלא הקימו בשקר ובמרמה, ממשלת זדון עם הגרועים שבאויבי עם ישראל בכלל והציבור החרדי בפרט, וממניעים של שנאה ונקמנות אישית, מקימים ממשלת זדון ושמד ועקירת הדת ובראשם הרפורמים שהתבוללו בארה"ב, כעת ברצונם להחריב את היהדות והמסורת בארצנו הק'.

בד בבד צריכים אנו להתעורר ביתר שאת מה עשה השם לנו ככה, לאחר שהציבור החרדי הוכה והקריב קרבנות בכפל כפליים, וזה אומר דרשני ולכן צריך להתחזק עוד יותר בתורה, מידות טובות ואהבת חברים וכו' כמובן שרואים אנו "שגזירה היא מלפני, ואין לך רשות להרהר אחריה" נחמתינו הוא באמרתו של רבי יוחנן (סנהדרין צח) אין בן דוד בא אלא בדור שכולו זכאי או כולו חייב. בדור שכולו זכאי דכתיב "ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ". בדור שכולו חייב דכתיב "ורא כי אין איש וישתומם כי אין מפגיע" אך אם יהיה זה דור חייב, באיזו זכות תבוא הגאולה? על כך מביאה הגמרא את הפסוק "ורא כי אין איש, וישתומם כי אין מפגיע, ותושע לו זרעו". כלומר, כשהקב"ה יראה שאין לעם-ישראל זכות משלו, יגאל אותו למענו. הרד"ק מסביר, שמצב זה יהיה רק בראשית הגאולה. ייתכן מצב ש"לא ישוב בתשובה עד שיראו תחילת הישועה", אבל לאחר שייראו סימני הגאולה - "רוב ישראל ישובו בתשובה". הרד"ק גם אומר, שלא ייתכן דור שכולו חייב - "לא ייתכן שלא יהיה איש ואנשים בישראל צדיקים וטובים שהיו ראויים לגאולה", אלא הכוונה היא לכללות הדור. ועלינו להתחזק במכתבו של הרה"ק מהר"י משינוא זי"ע בעוונות הרבים, בעקבתא דמשיחא, שנתקיים בנו מאמר חז"ל חכמת סופרים תסרח, ויראי חטא ימאסו בעיני המון-עם... חשוב ויקר בעיני הקב"ה התורה והתפילה שלנו יותר מבדורות הראשונים. ויה"ר שתתקבל תפילתנו וְהָ סָר מִן עַלְנוּ אֹיְבֵינוּ... "וכל הרשעה כולה כעשן תכלה ותעביר ממשלת זדון מן הארץ" ונזכה לגאולת השלימה.

ביאורי חיים

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מ"צ בק"ק קראלי ומרבני רחובות

האם בדקו ה"פרה אדומה" אם היא טריפה ?

אמנם, גם אחר תירוץ זה, נותרה עדיין קושיה: מהי הוכחת הגמרא מפרה אדומה שהולכים אחר הרוב, והלא יתכן שבדקה כפי העצה הנ"ל, אולם בלא בדקה זו קיים חשש לטריפה, ואין הולכין אחר הרוב, ? בהכרח צריך לומר, כי אמנם בדקה גמורה - היא רק בנתיחת הבהמה, וכל שבדק באופן אחר - כגון בעצה הנ"ל, כשרות הבהמה היא רק מטעם רוב. ומכל מקום, כוונת התרגום יונתן בן עוזיאל היא, כי קיים חיוב לבדוק בהעברת היד, למרות שגם בדקה זו אינה בדקה גמורה.

(ב) בשו"ת גנזי יוסף תירץ שהנה ב"רבינו בחיי" (בפרשת צו) מחדש, כי לכהנים היו סימנים ידועים להם, שעל ידיהם היו בודקים מבחוץ אם הבהמה כשרה, או טרפה.

ואמנם, אין לסמוך על הסימנים הללו, אלא יש לבדוק את כשרות הקרבן בדקה פנימית. אולם לגבי פרה אדומה שאין אפשרות לבדיקה מעולה, כיון שהתורה מצווה לשרפה כשהיא שלמה, על כן השתמשו הכהנים בסימנים הללו כדי לבדוק.

הוכחת הגמרא מדין פרה אדומה לדין רוב היא, שלולא שמסתמכים על רוב, כי אז אי אפשר היה להסתמך על הסימנים שהיו בידי הכהנים ולקבוע על פיהם את כשרות הבהמה.

בשו"ת "בית יצחק" (יורה דעה ל"ט) מיישב על פי דברי התוספות במסכת שבת (כ"ב ע"ב ד"ה וכו'), שהביאו בשם ברייתא דמלאכת המשכן, שעמוד הענן שהיה הולך לפני המחנה בארבעים השנים ששהו במדבר, היה מאיר להם עד שאדם היה מסתכל בטפיח או בחבית מבחוץ, ורואה את מה שבתוכו.

מעתה יש לומר, כי דברי יונתן בן עוזיאל, אמורים רק לגבי הפרה אדומה שנעשתה במדבר, בפרה זו ניתן היה לבדוקה ב"ח טריפות, למרות שנשארה בשלמותה, וזאת על ידי עמוד הענן שהיה מאיר וראו כל מה שבתוכה.

הוכחת הגמרא לדין רוב, היא משאר הפרות האדומות שנעשו במהלך הדורות, בהם לא ניתן לבדוק אם טריפה היא או כשרה, לא מבפנים ולא מבחוץ, הרי לנו כי סומכים על דין רוב להכשירה.

בפרשתנו פרשת חוקת כתוב: ונתתם אותה אל אלעזר הכהן והוציא אותה אל מחוץ למחנה ושחט אותה לפניו. (במדבר י"ט, ג') בתרגום יונתן בן עוזיאל מובא: "ותנתן יתה לאלעזר... ויבדקינה בתמני סרי טריפן".

ובספר מרפסין איגרי בפרשתנו הקשו, וז"ל: כיצד כתב יונתן בן עוזיאל כי הכהן צריך לבדוק את הפרה האדומה ב"ח טריפות, והלא במסכת חולין (י"א ע"א) שנינו מפורשות כי אין בודקים את הפרה, שנאמר: "ושחט... ושרף" - "מה שחיסתה כשהיא שלמה, אף שריפתה כשהיא שלמה".

יתר על כן: מן העובדה שאת הפרה האדומה לא בדקו בשמונה עשר טריפות הוכיחה הגמרא שהולכים אחר הרוב, והואיל רוב בהמות אינן טריפות, על כן אין צריך לבדוקה. כיצד, אם כן, יונתן בן עוזיאל סתר כל זאת וכתב "ויבדקינה בתמני סרי טריפן" ?

ואין לתרץ שיונתן בן עוזיאל סובר כרבי מאיר שחיישין למיעוטי, ואין הולכים אחר הרוב, ועל כן, לדעתו, צריך לבדוק את הפרה האדומה ב"ח טריפות.

שכן גם לדעת הסוברים ש"חיישין למיעוטי" אין זה אלא מדרבנן, ואילו יונתן בן עוזיאל כתב זאת בביאור המקרא.

זאת ועוד: הרי, כאמור, חייבים לשרפה כשהיא שלמה, שנאמר: "ושחט... ושרף", ונמצא כי גם לדעת הסוברים כי "חיישין למיעוטי", במקרה זה אין כל אפשרות לחשוש למיעוט ולבדוק, שהרי התורה ציותה לשרפה בשלמותה, ? "עכ"ל.

(א) בשו"ת הר צבי להגרצ"פ פראנק זצ"ל (יור"ד ח"ב סימן מ"ה) תירץ על פי המובא ב"דרכי משה" לרמ"א בשם

התשב"ץ, כי כתוב בשם רבי יהודה חסיד, שיש להעביר היד ולמשמש על גבי הבהמה בעודה חיה כדי לדעת אם טריפה היא אם לאו, והיה אם תשפיל עצמה לארץ תחת ידו - כשרה היא, ואם לאו - טריפה.

באופן זה ניתן לבדוק אם כשרות הבהמה, גם בעודה שלמה, כך ששריפתה תתבצע בפרה שלמה.

הדפסת גליון פרשת חוקת נדבת אנשי שלומינו הנדיבים בעם

הר"ר יהושע העשיל היימן הי"ו

לרגל נישואי הבת בשעטומ"צ

ביום ג' פ' בלק בהיכלי מלכות ב"ב

הרה"ח יוסף צבי קרליבך הי"ו

לנישואי הנכד בשעטומ"צ

הרה"ח יעקב חיים נילנגר הי"ו

לנישואי הבת בשעטומ"צ

זכות זיכוי הרבים תעמוד להם לעד

אמונת עניתיך

חודשי העיניים

החכם עיניו בראשו. (קהלת ב, יד), אפשר לפרש פסוק זה במה שאמר רבינו הק' מרן האמרי יוסף שצדיק צריך לדבר ולצוות את עדתו שישבו ויתקנו את חודשי העיניים שהם תמוז אב, ועי"ז יחישו את גאולתינו. זהו החכם עיניו בראשו, החכם שהוא הצדיק והמנהיג מתרעע בראש על חדשי העיניים, ושישבו בתשובה שלימה ובזה יתקנו חדשים אלו.

אמרי יוסף

אחים יקרים!
יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
תרמו בעין יפה וקחו חלק בהפצת המעיינות של
מרכז התורני "אמונת חיים"
רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 08-8659931
כתובת לתגובות ולקבלת גליון שבועי
באימייל: 3118494@gmail.com

לע"נ
הגה"ח אליהו אשר זצ"ל
בן הרב יצחק ז"ל
נלב"ע ה'תמוז ה'תשס"ג

לזכר עולם יהיה צדיק
רביה"ק יצחק צבי משה זצוק"ל
בן רבינו אביגדור מחסד ז"ע
מקראלי
נלב"ע ביום ד' טבת תשע"ט

לזכר עולם יהיה צדיק
הרה"ק רבי מאיר זצוק"ל
בן הרה"ק רבי אליעזר ז"ע
בעל ה'אמרי נועם מדזיקוב
יא"צ ח' תמוז (תרל"ז)

לע"נ
הבחור החשוב
החתן **שלמה רוטנברג** ז"ל
בן הרה"ג מרדכי שליט"א
נלב"ע ה'תמוז ה'תשפ"א

לע"נ
האשה הצד' חיה ע"ה
בת הרב חיים אביגדור ז"ל
פיליפ
נלב"ע ד' תמוז

לע"נ
הרה"ג אליעזר זצ"ל
בן הרה"ח יהושע וורטהיימר ז"ל
ראש מוסדות סקלדי - י-ם
נלב"ע כה סיון תשפ"א